

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškova trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nemci sami potopili križarko „Admiral Graf Spee“

Na ukaz vrhovnega poveljnika Adolfa Hitlerja

Tri četrt ure pred potekom določenega roka je »Admiral Graf Spee« dvignil sidro ter počasi odplul iz luke v Montevideu — Na koncu ustja reke La Plata se je ustavil, nakar je kapitan opolnoči pritisnil na gumb in sprožil na ladji eksplozijo — Posadko je pred potopitvijo prevzela nemška ladja »Tacoma«, poveljnika pa neka argentinska križarka

LONDON, 18. decembra s. (Reuter) Nemška uradna agencija DNB je ponoči v zvezi s potopitvijo oklopnice »Admiral Graf Spee« objavila tri komunikacije. Prvi je ugotavljal, da je »Admiral Graf Spee« potekel rok, do katerega sme ostati v Montevideu, da čaka ladjodolazno pred luko angleške enotice, ki so v veliki premoči ter da je »Admiral Graf Spee« dovršil svojo odredeno nalogo.

Drugi komunikacije je poročal, da bo kapitan Langsdorf oklopnico »Admiral Graf Spee« sam potopil, ker ni dobil od urugvajske vlade dovoljenja, da bi ostal v Montevideu toliko časa, da lahko izvrši na oklopnici vsa potrebna popravila. Tretji komunikacije, izdan ob 3. jutraj, je javljala: Državni kancelar in vodja Adolf Hitler je kot vrhovni poveljnik vojske dal kapitanu »Admiral Graf Spee« nalog, da ladjodolazno izven urugvajskih teritorialnih vod potopi.

Montevideo, 18. dec. s. (Reuter) Urugvajska vlada je stavila nemški oklopnici »Admiral Graf Spee« do večerja ob 18. lokalnega časa (22.30 srednjeevropskega časa) rok, da zapusti urugvajske teritorialne vode. Ves dan večerja se je posvetoval s poveljnikom ladije Langsdorffom. V mornariškem ministruju se so neprestano oglašali poslaniki evropskih in ameriških držav. Nemški poslanik se je posvetoval s poveljnikom ladije Langsdorffom. V mornariškem ministruju se je bila konferenca urugvajskih mornariških strokovnjakov. Urugvajski ministri predsednik je še posebej konferiral s poslaniki vseh južnoameriških držav. Končno je bila poslana na krov »Admiral Graf Spee« urugvajska mornariška komisija, da ugotovi še enkrat, če je ladija sposobna za plovbo. Zvečer se je izvedlo, da kljub vsem nemškim prizadevanjem rok za odhod ladije ni bil podaljšan.

Tricetrt ure pred potekom roka — ob 17.15 ur urugvajskega časa (21.45 srednjeevropskega časa) je »Admiral Graf Spee« dvignil sidro. Še prej je izkrcal okrog 700 mornarjev z ladje. Vkrkali so se na nemški petrolejski parnik »Tacoma«, ki je bil tudi v luki v Montevideu.

Nekaj časa pozneje se je »Admiral Graf Spee« pričel premikati iz pristanišča. Plul je v počasem tempu iz luke, nato pa se obrnil po ustju reke La Plata navzgor v smeri Buenos Airesa. Polavilo se je spreminjalo, da kaže ladija zapusti v novo nevtralnino luko ter se na ta način izogne nemški nadzorni štetlini angleške ladije.

Približno po eni uri vožnje se je »Admiral Graf Spee« ustavil ter spremenil smer. Prišel se je vračati po ustju reke navzdol, v jugozapadni smeri. Še vedno mu je silila »Tacoma«, kakor tudi angleška ladija. »Admiral Graf Spee« je plul v daljavi mimo Montevidea, ob 23.15 srednjeevropskega časa pa se je na koncu ustja reke ustavil. Vsa posadka se je izkrcala v rešilne čolne ter se podala deloma na parnik »Tacoma«, deloma pa so jo prevzele urugvajske in argentinske ladje, ki so bile v bližini.

Malo pred 24. uro srednjeevropskega časa je na ladiji »Admiral Graf Spee« nastala eksplozija. Kmalu sta sledili še nadaljnji dve. Ladija je prišla goriti. V času eksplozije ni bilo na krovu, kolikor je znano, nobenega člana posadke več. Neka argentinska križarka je vzela na krov poveljnika ladije »Admiral Graf Spee« Langsdorffa in višje častnike ter jih odpeljala v Buenos Aires.

Po zadnjih poročilih se je ladija potopila, s enim delom pa še štrli iz vode. Do 4. jutraj je bila še v plamenih.

Pred odhodom iz Luke v Montevideu je poslal kapitan Langsdorff nemškemu poslaniku pismo, v katerem se zahvaljuje urugvajskim oblastem za prijazen sprejem v Montevideu, obenem pa najodločneje protestira proti določitvi časovnega roka, ki ladiji ni dal dovolj časa za popravilo in ki kljub protestom ni bil podaljšan.

Montevideo, 18. dec. e. »Admiral Graf Spee« se je potopil po treh močnih eksplozijah.

London, 18. dec. AA. (Havas) Primer z nemško bojno ladjo »Admiral Graf Spee« ki jo je potopila njena lastna posadka, spominja angleške mornariške kroge na primer nemškega brodolovca, ki je bilo po propadu Nemčije potopljeno od lasne po-

sadke v Scapa Flowu, 21. junija 1919. Na ukaz poveljnika je bilo pri tej priliki uničenih 74 nemških bojnih ladij, med njimi 10 linijskih in 5 križark. Kancelar Hitler je omenil ta dogodek tudi o priliki, ko je bila spuščena v morje nova bojna ladja »Bismarck« meseca februarja letos.

Dramatični prizori

Montevideo, 18. dec. e. V trenutku, ko je »Admiral Graf Spee« krenil iz luke, je bilo zbranih na pomolu več tisoč ljudi. Ko se je izkrcalo 31 ranjenih mornarjev, se je eden od njih obrnil proti ladiji in zaklical: Na svidenje, tovariši! Neki drug mornar je imel v rokah božično drevesce.

Množice se je polastilo razburjenje, toda do incidentov ni prišlo. Močan krdon policije je zapril vse dohode k ladiji. Člani posadke, ki so se izkrcali, so nosili s seboj vso opremo in je bilo takoj jasno, da bodo ostali v Montevideu.

Montevideo, 18. dec. s. (Reuter) Potopitev oklopnice »Admiral Graf Spee« je opazoval na obali četrtilijona ljudi.

Zadnje priprave pred uničenjem

Montevideo, 18. dec. s. (Havas) »Admiral Graf Spee« je zapustil izhod luke v Montevideu ob 18.15 lokalnega časa. Dve urugvajski letali sta spremljali ladijo.

Oklopnica se je končno ustavila približno 5 milj izven vzhoda v luko. Ko je posadka zapustila ladijo, je ostal na krovu samo še kapitan v družbi višjih oficirjev in nekaterih izbranih članov posadke. Dovolili so zadnje priprave za uničenje ladije. Eksplozije so bile tako močne, da so posamezne dele ladije popolnoma raztrgale. Med eksplozijami so krožila nad nemško ladijo angleška bomba letala, ki pa niso metala bomb.

»Admiral Graf Spee« se je potopil na nekaj plitvem mestu, tako da štrli del ladije še iz vode. Ostanke ladije so še zmerom v plamenih.

Podrobnosti o potopitvi

Montevideo, 19. dec. s. (Reuter) O potopitvi »Admiral Graf Spee« se doznajajo naslednje podrobnosti:

Preden je ladija zapustila luko, je premestila na ladijo »Tacoma« najprej samo 200 ali 300 mornarjev. Ko je luko zapustila, pa je spustila zaporedoma več čolnov in na »Tacoma« so se prekrcale nove skupine mornarjev.

Ladijo je spremljalo 5 angleških letal. V bližini pa je bilo tudi angleško vojno brodolov. Vse angleške ladje so bile v polni vojni pripravljenosti, za primer, da bi nemška oklopnica še enkrat sprejela borbo.

Kot zadnji je zapustil oklopnico »Admiral Graf Spee« kapitan, ki je potem tudi sam pritisnil na gumb ter sprožil na oklopnici eksplozije. Druga eksplozija je pretrgala ladijo na dveje.

Nemška petrolejska ladja »Tacoma« je bila približno eno miljo od »Admiral Graf Spee«, ko je bil ta pogran v zrak.

Urugvajske oblasti so zelo vznemirjene, ker pravijo, da ruševine »Admiral Graf Spee«, ki leže v bližini vzhoda v pristanišču v Montevideu, resno ovirajo redno plovbo.

Montevideo, 18. dec. s. (Reuter) Kakor naknadno javljajo, je kapitan Langsdorff zahteval od urugvajskih oblasti, da ostane oklopnica »Admiral Graf Spee« 15 dni v Montevideu v svrhu popravil. Izjavil je, da orožje na ladiji ni poškodovano, da pa ladija ni sposobna za navigacijo, predvsem zato, ker je uničena kuhinja, tako da bi bila preskrba posadke skoro 1000 moli nemožna.

Neki angleški diplomat v Montevideu je izjavil, da pomeni potopitev »Admiral

Graf Spee« na eni strani zmago angleške premoči na morju, na drugi strani pa zmago zakonitosti, ki se je je držala urugvajska vlada. Ta se je držala ne samo določenih svojih zakonov, temveč — kar je težje — tudi določen mednarodnih zakonov.

Buenos Aires, 18. dec. AA. (Havas) Argentinski minister »Independencia« je odplul na kraj, kjer se je potopila nemška ladja »Admiral Graf Spee«, da bi pomagal pri reševanju posadke.

»Tacoma« zadržan, njen kapitan aretiran

Montevideo, 18. dec. s. (Reuter) Kapitan oklopnice »Admiral Graf Spee«, kakor tudi več višjih oficirjev in mornarjev je dospelo na krovu argentinske križarke v Buenos Aires.

V Buenos Aires je hotela odpluti tudi nemška petrolejska ladja »Tacoma«, ki ima na krovu ostali del posadke z »Admiral Graf Spee«. Vendar je ladijo ustavila urugvajska križarka ter jo prišla, da se je vrnila v pristanišče v Montevideo. »Tacoma« je namreč večerja prekršila prepoved, da ne bi smela nobena ladja zapustiti pristanišča v času, ko je odhajal iz luke »Admiral Graf Spee«. Urugvajske oblasti so kapitana s »Tacomom« aretirale.

Nemške izgube

Berlin, 18. dec. i. (DNB) Uradno nemško poročilo navaja, da je bilo v pomorski bitki med nemško križarko »Admiral Graf Spee« in tremi angleškimi križarkami ubiti 36 mornarjev, 6 jih je bilo težko, 53 pa lahko ranjenih.

Angleške žrtve

London, 18. dec. s. (Reuter) Angleška admiraliteta je objavila novo listo žrtv pomorske bitke preteklo sredo v južnoameriških vodah. Lista obsega 68 mrtvih in 28 ranjenih. Na križarki »Exeter« je mrtvih 5 oficirjev in 56 mornarjev. 3 oficirji in 15 mornarjev pa ranjenih. Na križarki »Ajax« je 7 mrtvih in 10 ranjenih. Križarki »Exeter« je bila zdaj poslana na pomoč bolničarska ladja.

London, 18. dec. AA. (Reuter) Poveljnik bolničarske ladije, ki bo prevzel ranjene z angleške križarke »Exeter«, bo šef-zdravnik britanske bolnišnice v Buenos Airesu dr. Pitti. S seboj ima tri zdravniške radiologe, 12 bolničark, razen tega pa bo vzel s seboj tudi rentgenske aparate in vse ostalo, kar bi utegnil potrebovati.

Zaman so čakali

London, 18. dec. AA. (Havas) Med ladjami, ki so čakale, kdaj bo odplula nemška križarka »Admiral Graf Spee« iz pristanišča v Montevideu, so bile naslednje: »Renon«, »Dunkerque«, »Achilles«, »Ajax« in »Arc Royal«, kakor tudi Press Association na podlagi brzojavke iz Montevidea. »Renon« je križarka 32.000 ton nosilnosti, oborožena s 6 topovi kalibra 15 palcev, 8 topovi kalibra 4.5 palcev, 12 topovi kalibra 4 palce in 18 drugimi topovi manjšega

kalibra. Razen 60 letal, kolikor jih je na nosilski letal »Arc Royal«, »Renon« in »Dunkerque«, imajo te ladje še vsaka po štiri »Ajax« in »Achilles« pa do dve letali.

Izgube nemške trgovinske mornarice

London, 18. dec. s. (Reuter) V zvezi s potopitvijo oklopnice »Admiral Graf Spee« navajajo, da so od začetka vojne Nemci potopili sami že 19 trgovinskih ladij, da jih ne bi zajeli zavezniški. Skupno je izgubila nemška trgovinska mornarica sedaj 186.000 ton.

Olajšanje v Ameriki

New York, 18. dec. s. (Associated Press) Po vsej Ameriki je vladal za razvoj dogodkov v zvezi z oklopnico »Admiral Graf Spee« ogromno zanimanje. Ameriške radijske postaje so bile vsake četrte ure v telefonski zvezi z Montevideom ter so sprosti oddajala direktna poročila o dogodkih.

Vest, da se je »Admiral Graf Spee« potopil, je izzvala tako v ameriških vladnih krogih, kakor tudi med javnostjo v gotovem oziru olajšanje, ker so se v Ameriki bali, da bi prišlo sicer v bližini ameriške obale do nove pomorske bitke in v zvezi s tem do novih diplomatskih zapletov zaradi kršitve nevtralnostne cone v smislu panamskega sklepa.

Nemška oklopna bojna ladja »Admiral Graf Spee« je bila tako kakor njeni sestrske bojne ladje »Deutschland« in »Admiral Scheer« zgrajena po istih načrtih in je predstavljala poseben tip bojnih ladij, za katere so Nemci uvedli naziv »oklopne bojne ladje«. Angleži so jih pa krstili za žepne križarke. Prva je bila zgrajena »Deutschland«, nato pa še ostale dve.

»Admiral Graf Spee« je bil splovljen leta 1934. In je bil nedvomno ena najmodernejših bojnih ladij ter je imela 10.000 ton. Opremljena je bila z Dieslovimi motorji, ki proizvajajo 54.000 konjskih sil in je imel pogon na nafto, kar je ladiji omogočalo akcijski radij 10.000 morskih milj ali 18.500 km brez sleherne prestopke in brez nabave novih pogonskih sredstev. Dieslovski motorji so razvijali hitrost 26 milj na uro, kar je bila za te vrste ladije izredno velika hitrost. Opremljena je bila s 6 dalekosežnimi topovi kalibra 28 cm. Topovi so bili nameščeni po 3 v oklopnih stolpih na krmu in na pramcu. Njihove granate so bile izredno učinkovite in so se na razdaljo 22 km lahko prebile 22 milimetrov debel jekleni oklep. Za obambo pred napadi torpedov in torpednih rušilcev je razpolagala križarka z 8 topovi kalibra 15 cm, poleg tega je bila opremljena tudi s 6 specialnimi protiletalskimi topovi, z 8 avtomatičnimi 27 mm brzostrelnimi protiletalskimi topovi in 14 težišnimi 20 mm protiletalskimi strojnimi. Poleg tega so bile na ladiji tudi naprave za streljanje s torpedi. Stroški Stroški gradnje so znašali 3 in tricetrt milijona funtov (nad milijardo dinarjev).

Angleške čete v frontni liniji

Prešle so pod francosko poveljstvo — Hud mrz na bojišču

London, 18. decembra. AA. (Reuter) Ministristvo za informacije poroča uradno, da je glavni del britanskih ekspedicijskih vojskih sil, ki so bile doslej na zahodnem bojišču v rezervi, v zadnjih dneh bil premaknjen na bojno črto ter so angleške čete prešle tako v taktičnem kakor v stratežnem oziru pod francosko poveljstvo. Osebek bojišča, ki so ga posedle britanske čete, se razprostira pred prostornim ozemljem, ki deli obe vojskujoci se strani in kjer je bila v zadnjem tednu znatna delavnost. Po mnenju francoskih strokovnjakov so imele britanske čete največ uspehov pri odbijanju nemških očetinskih oddelkov in so se hitro navadile na razmere, ki vladajo na bojišču.

London, 18. dec. AA. (Reuter) Včeraj jutraj je Chamberlain odpotoval s po-

sestva, kjer je bil glavni stan poveljnikov angleških čet v Franciji. To je tretji dan, odkar se Chamberlain mudi na bojišču na Francoskem. V trenutku, ko se je Chamberlain pojavil pri vratih, je bilo dano znamenje za pripravljenost. Ta pripravljenost je trajala kratak čas, kajti sovražnik se ni pojavil. Na tem delu bojišča je zavladal hud mrz in včeraj jutraj je začelo tudi snežiti. Prva skupina angleških vojakov, ki se mude na francoskem bojišču, je odšla včeraj na 10 dnevni dopust, da bi božične praznike prebila na svojih domovih.

Curih, 18. decembra. Beograd 10, Paris 9.95, London 17.56, New York 445.875, Bruselj 73.85, Milan 22.50, Amsterdam 237.12, Berlin 178.62, Stockholm 106.20, Oslo 101.35, Kopenhagen 86.10, Sofija 5.30.

Iz notranje politike

STROSSMAYERJEV DUH

Na sestanku mestnega odbora SDS v Zagrebu je govoril dr. Večeslav Vilder, ki je med drugim izjavil:

Citali ste, kako je prišlo do pravih bratskih manifestacij v beograjski patriarhiji. Zdelo se je, kakor da bi bilo vse arantirano, prišlo pa je do tega povsem slučajno. Zastopnik Hrvatov je prišel s predsednikom vlade na obed v patriarhijo. Vse je ostalo pri formalnostih.

Po obedu je dr. Maček skromno sedel za mizo k črni kavi. V tem trenutku je pristopil niški episkop Jovan povsem spontano, ne da bi bil naročen za daljši govor. Ni imel običajnega govora, temveč je govoril besede, kakor da bi mu jih bil vzbudil genij. Omenil je, kako je prišel škof Strossmayer nekoč v Beograd ne samo, da bi pregledal male školaške župniji v Srbiji, temveč tudi v skrbah za malo državo. Obstoje dokumenti, da je kralj Milana, ki se je klanjal Dunaju, Strossmayerja celo denunciral.

Strossmayerjev duh je prežal tudi episkopa Jovana in mnogi bi mislili, da je bil dr. Maček presenečen, ker mu je episkop omenjal Strossmayerjevo jugoslovenstvo. Dr. Mačkov odgovor je bil enostaven. Tudi njega je navdahnul genij, ko je dejal: Nikoli se nismo borili proti Srbom, temveč za svojo individualnost. Sedaj ko je priznava, moremo jadrati v slovanstvo in jugoslovenstvo. Dr. Maček je povedal velike resnice, ko je dejal: »Našli smo temelj, na katerem bomo skupaj«.

Če bomo to razumeli, bomo spoznali koliko malenkostnega je okoli nas. Ta prehod, to skripanje voza nas ne sme motiti. Danes smo v zelo nevarni fazi, ker je v Evropi vojna, in sedaj moramo dokazati, da se bomo tudi borili za svojo samostojnost in svobodo. Naša država je bila leta zaradi nesloge in pretresljivosti vprašljiva. Razednjeno je izgubila. Ne bi nas odnesla samo prva burja, temveč bi nas odplnila še lahca vetrila. Videli ste, kako izgubljajo države, na drugi strani pa vidite prepričanje o potrebi veličnih skupnosti, toda mi siromaki nismo razumeli, da nam je ta naša skupnost potrebna. Avstralija je izjavila te dni, da ima mejo na Renu, pri nas pa še pred mesecem dni niso razumeli, da imamo mejo pri Mariboru, temveč so mnogi mislili, da imajo mejo ob svojih hribih.

POLITIČNI ZLOČINI

V BANOVINI HRVATSKI

Višje državno tožilstvo v Zagrebu je zahtevalo 6. decembra od vseh državnih tožilstev na področju bivše savske banovine ter državnega tožilstva v Derventu, naj mu predlože poročila o vseh kazenskih zadevah, ki se tičejo polkosenih umorov, ubojev ali težkih poškodb, izvršenih po 26. avgustu iz političnih razlogov ali po katerih se morda domneva, da bi mogli obstojati taki razlogi.

Državno tožilstvo na Sušaku, v Derventu, Varaždinu in Ogulinu so odgovorila, da na njihovem področju ni bilo izvršenih niti poskušano nobeno tako dejanje. Državno tožilstvo v Zagrebu je poročalo o 9 primerih, v Osijeku o 2, v Slavonski Požegi pa o 4. Državno tožilstvo v Petrinji je poročalo o umoru Ivana Radića 5. novembra. Državno tožilstvo v Bjelovaru je poročalo o dveh primerih, v Gospiću pa o treh. Po teh podatkih je bilo izvršenih ali pa poskušanih 21 kaznivih dejanj, za katere obstaja domneva, da so bila izvršena iz političnih razlogov.

Zagrebiški listi, ki objavljajo te podatke, poudarjajo, da je med žrtvami in osumljeni, ki so samo slučajno bili raznih kaznivih dejanj izgnani življenja, tudi več uglednih pristavev HSS. Iz tega je razvidno, da se bile pretrane in zlonamerne alarmantne vesti o življenjski sigurnosti Srbov na Hrvatskem.

O VOLITVAH V HRVATSKI

SABOR

Včeraj je bilo v Varaždinu veliko politično zborovanje, na katerem je govoril glavni tajnik HSS dr. Juraj Krnjević, ki je o volitvah v hrvatski sabor izjavil naslednje:

Volitve bodo. Ali bodo kmalu ali malo kasneje, to ni odvisno od nas. To je odvisno od mednarodnih razmer. Toda mi delamo za to, da se čimprej izvedejo. Pripravljeni smo nanje politično in po volilnem redu, po katerem se bodo izvedle. Baš s tem volilnim redom smo pokazali, da bomo dali vsaki politični med nami, vsakemu, ki je drugačnega mišljenja, pravico, da izrazi svoje mišljenje. Kolikor je kdo močan v svojem narodu, toliko besede bo imel v hrvatskem saboru.

OPOZORILO TUJIM DELODAJALCEM

V prehodnih časih, kakor jih doživljamo sedaj, se morajo kapitalisti odreči dobičku in se zadovoljiti izključno s primernim dobičkom, ki jim ga prinaša njihovo aktivno sodelovanje v podjetjih naše »Hrvatski dnevnik« ter nadaljuje.

Če bo vsak živel od svojega dela in če vsaj znatno dobiček od kapitala, kolikor se mu ne odreče, tedaj bodo močnejše rnoslive cene, oziroma bo močnejše rvišati p'ac če delavcem in nameščencem. V teh časih moramo vsi nekaj žrtvovati, toda v prvi vrsti oni, ki bodo te žrtve namaj ožamčili. Mnogo pametnejše bo, če to sami prevzamemo. To moramo imeti pred čmi stavi oni delodajalci, ki niso pripadniki našega naroda in ki ne morejo v naši sredici samo imeti koristi, ne da bi dali nekaj narodu, med katerim in od katerega živijo.

In zakaj pomanjkanje bencina v Mariboru

V Sloveniji bo kmalu dovolj tekočih goriv, tako da vsaj nekaj časa ne bo pomanjkanja bencina

Tudi v Mariboru imajo velike težave zaradi pomanjkanja bencina. Nekateri so hoteli razlagati napačno — morda hote ali nehoti — zakaj so zaloge pošle in iskali so krivce tam, kjer jih ne more nihče najti.

Kakor smo naglasili, ko smo poročali o pomanjkanju bencina v Ljubljani, da ni prišlo do pomanjkanja tekočih goriv zaradi prepovedi izvoza nafte iz Rumunije, prva vstopna zaloge pošle in iskali so krivce tam, kjer jih ne more nihče najti.

Prav tako je treba zavrniti trditve, da se je bencin podražil samo zaradi večje porabe, češ da so si avtomobilisti začeli zbirati rezerve. Zanimivo bi bilo ugotoviti, odkod izvirajo vse te čudne govorice.

Potrebno je, da javnost zve, kako je v rešitvi urejena preskrba Slovenije z bencinom. Tekoča goriva prodajata pri nas na debelo dve družbi, znani bencinski kartel s svojimi prepuščevalci in tvrdka Motoroil. Vsi dobivajo blago iz Rumunije. Motoroil ima rafinerijo v Mariboru in normalno spravi na trg 200.000 kg tekočega

goriva na mesec. Toda Motoroil ne more več konkurirati s kartelom že nekaj mesecev, ker ni prejela od 11. septembra uvoznih dovoljenj. Upoštevati je treba še, da je bil hkrati prepovedan izvoz praznih zasebnih cistern iz naše države. Tako je bil dovos blaga v Maribor onemogočen, ker podjetje ni moglo poslati svojih cistern v Rumunijo.

Podjetje je imelo v Rumuniji nakupljeno blago za dva meseca naprej, a ga ni moglo prevzeti, zato so bile kupčije stornirane.

Marsikaj vam pa postane jasno šele, ko vam povemo, da je kartel kljub vsemu lahko uvažal tekoča goriva, češar ni moglo podjetje Motoroil. Po vodni poti uvoz tekočih goriv namreč ni bil prepovedan, uvoz z vodnimi tanki je bil dovoljen, medtem ko železniške cisterne niso smele čez mejo. Motoroil ni mogel dobiti vodnih tankov, ker jih je vse uporabljal kartel. Po tem takem ni mogel nihče konkurirati kartelu dva meseca. Če se je torej bencin podražil v Mariboru za 1,24, plin- sko olje pa za 1,1 din, je treba krivdo pripisovati komu drugemu, ne avtomobilistom, in tudi s samo prepovedjo izvoza tekočih goriv iz Rumunije ne more nihče obrazložiti podražitve. Podjetje Motoroil bi prodajalo tekoča goriva še vedno po starih cenah in razumljivo je, da bi jih zaradi tega ne mogel prodajati dražje tudi kartel.

Vsekaj lahko sprevidi, da na morejo izostati posledice, če pride na trg nemarno 300.000 kg manj tekočega goriva na mesec; kartel ni mogel kriti vseh potreb in pomanjkanje je moralo nastati. Vzrok pomanjkanja bencina v Sloveniji je torej povsem jasen in vse druge razlage so bodisi povsem iz trte izvirale ali se pa opirajo na napačne informacije. Zakaj pa tvrdka Motoroil ni mogla dobiti dovoljenja za uvoz goriv, ne moremo raziskovati.

Cepprav se je podjetju Motoroil kuhinjo posredilo dobiti uvozna dovoljenja po posredovanju v Beogradu, vendar zdaj ni mogoče več popraviti vse škode. Nihče ne bo povrniti škode porabiškom tekočih goriv, škode, ki so jo utrpeli zaradi dražjih goriv in zaradi zastoja v prometu in drugih gospodarskih stroških.

Tvrdka Motoroil je dobila končno uvozna dovoljenja za uvoz 800.000 kg blaga in tudi dovoljenje, da sme poslati cisterne v Rumunijo. Tvrdka si je pa priborila svoje pravice šele, ko je Rumunija še prepovedala izvoz tekočih goriv v Jugoslavijo, dokler ne bo sklenjena nova trgovinska pogodba. Blago, in sicer 200 cistern, je bilo pripravljeno še prejšnji mesec za Motoroil, a ga niso še mogli poslati. Zdal bo pa kmalu dovolj tekočih goriv v Sloveniji in se nam ne bo treba bati pomanjkanja bencina vsaj nekaj mesecev.

rg6cmzb l enia rdgov umihwy

strani čela. Bil je popolnoma vinjen. Zraven nezvestnega možkega je bil nahrbtnik, v katerem je bilo par steklenic žganja. Ugotovljeno je bilo, da je prišel možakar z glavo v železno ograjo. Sreča v nesreči je, da je obšel na polpoti, kajti lahko bi se zgodilo, da bi se skotalil po nasipu v Dravo. Gre za 66-letnega ključavničarja Alojza R., ki je potem, ko se je ovestil, povedal, da je bil pri nekem svojem znanecu, kjer so kuhali žganje.

Vse se jim odvaja v Maribor je prišla skupina 79 Bolgarov iz Nemčije, ki so namenjeni v domovino. Zgodilo pa se je, da so jim enstran meja odvzeli vse denarje, tako dajo prišli v Maribor brez vsakih sredstev. V Mariboru so naša oblastva poskrbela za to, da so dobili hrano in nekaj gotovine, nakar pa so nadaljevali vošnjo proti Bolgariji.

Karne vesti. Zasebnici Milki Stesni, stanujoči v Slovenski ulici 13, je na Vodnikovem trgu došel je pesnari in neizseden šepar izmakni denarnico, v kateri je bilo 90 din gotovine. — Mizarji mestne občine mariborske Viktorju Kuhelju z Meljske 47 je izprej neke gostine na Meljski cesti izgubilo 900 din vredno kolo, ki ima evidenčno štev. 2-20701. — Pri Sv. Trojici v Slovenskih gorah je padel s skednja 24-letni vinčarški sin Ervin Faric, ki si je pri padcu zlomil levo nogo. Faric se zdravi v mariborski bolnici, kamor so prepeljali tudi 88-letno zasebnico Marijo Heric s Koroske ceste, ki si je pri padcu na stopnicah zlomila levico. — Na Tržaški cesti je neki kolezar podrl na tla 4-letnega železničarjevega sinčka Josipa Beranica, ki je obšel s poškodbami na rokah in nogah. — V Dobrovelj so orožniki zasačili nekega 23-letnega posestniškega sina Franca S., ki je streljal na fazane. Ovaden je bil zaradi tatvine divjačine mariborskemu državnemu tožilstvu.

Neznana obsečna so našli davi okrog šestih v mestnem parku blizu tako znanega Rožnega griča. Moški je srednje postave, okrog 35 let star in je imel na sebi rjavno suknjo. Dihal je po alkoholu. Pri njem niso našli nobenih listin in zato tudi še niso ugotovili njegove identitete.

Pred pojanitvijo vlna v Lahovo trgovino. Policiji se je posrežilo izslediti več storilcev, ki so soudeleženi pri velikem vlnu v Lahovo trgovino na Glavnem trgu. Glavnega vlonila še nimajo. Na Kalvariji so našli ročno blagajno, ki je bila seveda prazna.

Obup nad življenjem. Pred Koširjevo gostilno na Meljski cesti so našli ponoči na tleh nezvestnega in krvavega Albina Hobota iz Kacijanarjeve ulice 53. Ugotov-

vili so, da je ranjen v leva prsa. Strašniku je povedal, da se je sam sunil v prsa, ker mu je umrla sestra, brez katere ne more žetvi.

Nesreča. V Seizici ob Dravi je bila na obliki pri 31letnem mizarskem pomočniku Antonu Sprahu njegov prijatelj in si ogledoval amokres. Po nesreči se mu je sprožil in smogla je sadela spraha v hrbet ter obšla na arsem.

Mariborsko vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in nekoliko vetrovno vreme. Najvišja temperatura je značala večeraj 10, najnižja pa davi —2,6.

Ljudska univerza. Drevi v ponedeljek 18. t. m. bo predaval dr. Robert Neubauer, ravnatelj zdravilišča na Golniku, o sodobnem lečenju tuberkuloze.

Maistrovi borel pozor! Zaradi kratkega roka za vlaganje prošelj pri Zvezi Maistrovih borec za podelitev spominke kolajne, ki je določen od 1. januarja 1940, in ker se po tem roku ne bodo več prevzemali začetne prošnje, se opozarjajo vsi oni člani, ki stanujejo v Mariboru in bližnji okolici, da si čim prej pridejo sami po tiskane formulacije, ki se dobe v tajništvo Zveze. Narodni dom.

Iz učiteljske službe. Upokojena je učiteljica na tukajšnji I. dekliški meščani. Šoli gospa Marija Serajnikova.

Pri tukajšnjem obmejnem komisariatu je imenovan za pristava 8. skupine g. Karel Jančič.

Davčna uprava za mesto Maribor razglasa: Pozivajo se vsi službovalci, ki zapostujejo hišno služnina, da v času od 1. do 31. januarja 1940 nabavijo davčne karte. Davčna karta se glasi na ime službovalca in velja za eno koledarsko leto. Za vsakega službovalca je nabaviti 1 karto. Za služnina, ki vstopi v službo med letom, je nabaviti davčno karto v roku 15 dni po vstopu v službo. Za pravnočasno nabavo davčne karte je odgovoren službovalec. Plačani znesek pa lahko odtegne službojemalec. Karto mora nabaviti za vse vrste hišnega služništva kakor hlapce, dekle, sobarice, kuharice itd., v kolikor se ne uporabljajo v trgovini ali obrti. Za strežnike, ki se zaposlujejo redno vsak dan, četudi samo za nekoliko ur, je tudi nabaviti davčne karte. Kdor ne nabavi karte ali jo nabavi prepozno, se kaznuje s petkratnim zneskom neplačane karte. Davčne karte je nabaviti pri davčni upravi Maribor okolica za ceno 50 din kot davek in 2 din za stroške izdelave. Ob nabavi davčne karte se plača tudi ustrezajoči specialni doprinos za narodno obrambo in banovinski bednostni fond.

Razvoj šolstva na obmejnem Kozjaku

Načrti za gradnjo nove šole pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu

Maribor, 15. decembra. V zadnjem času posvečajo naš kulturni čimtelji živahno pozornost tudi našemu šolstvu na Kozjaku. Pri Sv. Križu nad Mariborom je šolsko poslopje še precej v dobrem stanju. Šola ima celo prostor za kopanje učencev s prihami. Precej slabše pa je glede učiteljskih stanovanj. Poleg šole je razen tega še lep vrt, kjer imajo ljudje priliko, da opazujejo način obdelovanja in gojenja sadnega drevja. Povsem drugačen je v tem pogledu položaj pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu.

Kakor znano je na podlagi raznejitve pripadli Avstriji novo šolsko poslopje, ki ga je zgradila naša CMD. Staro šolsko poslopje je ostalo nam. Šola ima tri oddelke, je pa v njej prostora le za dve učilnici. Prvotno je bil načrt, da se zaradi naraščajočega števila učencev in učenk raz-

širi staro šolsko poslopje. Toda kmalu je postalo spoznanje, da bi takšno razširitev veliko stalo, da pa ne bi bil s tem dosežen želeni namen. Sprito tega se je krajevni šolski odbor pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu odločil za to, da kupi znano posestvo »Pri Lovcu«. Tukaj bo začasno urejena še tretja učilnica, obenem tudi stanovanje za učitelje. V tem bi bila provizorična rešitev iz teže prostorne stiske. V drugi etapi pa naj bi se v ugodnem času postavilo novo šolsko poslopje.

Z izvedbo teh načrtov bo naša najbolj eksponirana obmejna točka pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu še pridobila na svojem pomenu važno prosvetno in nacionalno značilno vrh našega pomenskega Kozjaka. Na loga vseh čimteljev je, da pomagajo in sodelujejo, da bo ta načrt čim prej urešen.

Pobroske novice. Precej so izpraznili Smedove mešarje še neizsledeni zlikovci. Odnesli so 150 kg svinjskega mesa, tri svinje, 20 klobas. Škoda je okoli 2500 din.

Sokolstvo društvo Maribor III. v Krčevini je darovalo CMD v Mariboru 200 din namesto vena na grob pok. upravitelju g. Franu Cvetku.

Čirli Metodove božične in novoletne razglednice dobite po trgovinah in papirjem in trafikah. Zaloge v trgovini Sax na Grajskem trgu. Ne pozabite tudi na narodni kolek! Mal polovi dar domu na oltar!

Prištevno božično so imeli v soboto zvečer v Narodnem domu mariborski Hrvat, organizirani v tuk. Napredkovni podružnici. Globoko zajete misli o starih hrvaških božičnih običajih je spregovoril prof. dr. Crnek. Številni navzoči so peli stare hrvaške božične pesmi. Lepi božični proslavi so prisostvovali tudi številni častniki tuk. garnizije in predstavniki slovenskih društev.

IV. sokolski ples v Mariboru

Izredno uspešno lankoletni sokolski ples je pokazal nujno potrebo, da se vsako leto tudi v zimskem času zbere sokolstvo cele mariborske župe. V počastitev rojstnega dneva Nj. Vel. kraljice matere Marije se bo dne 13. januarja 1940 v vseh prostorih Sokolskega doma vrtil IV. sokolski ples, na katerega že sedaj opazujemo vse pripadnike in prijatelje sokolstva!

Obsodba. Kakor smo že poročali je bila v soboto dopoldne pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča kazenska razprava proti 42-letnemu vinčarju Antonu Loziniku iz Dratele, ki je bil obtožen, da je v noči na 30. september do smrti zabodel posestnika Ruperta Floja in sicer ob priliki stiskanja grozdja pri pokojnikovem bratu Rudolfu Floju v Zgoranjem Mestnem vrhu pri Ptuj. Mali kazenski senat, ki mu je predsedoval s. o. s. dr. Turato, je obtoženega Antona Lozinika obsodil na 6 let robije ter na trajno izgubo častnih državljanških pravic.

Svojevrsna nezgoda se je pripetila 18-letnemu mehan. pomočniku Antonu Roškarju iz Spodnjeje Radvanja. Roškar je bil namreč zaposlen v neki garaži s popravilom avtomobila. Pogel je motor ter po zabil odprti garažna vrata. Ko je čez nekaj časa stopil v garažo neki uslužbenec, je našel Roškarja nezvestnega na tleh. Poklicali so reševalce, ki so nezvestnega Roškarja odpeljali v splošno bolnico, kjer so mu zdravniki rešili življenje. Roškarja so namreč motorni plini omamili in zastrupili.

52-letna starica. . . Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je obsodil 52-letno Marijo Teršavec iz Sv. Jurja v Slovenskih gorah na 3 mesece in 10 dni strogega zaporu in sicer po čl. 1 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Državni tožilec dr. Trampuz je zaradi nizke kazni vložil priliz.

Naalžen. K neki stranki v Ulici kneza Kocjla je prišel mlajši možki ter prošil za prenočišče. Ker ga ni dobil, je pričel stranko psovati nato pa se je je še dejansko lotil. Poklicani stražnik je nasilneže aretiriral in zaprl. Gre za 26-letnega brezposelnega mešarskega pomočnika Romana Brezotnika, ki se bo moral zagovarjati pred sodnikom.

Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Mayerjeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici 12, tel. 28-12, ter Vaupotova lekarna pri Angelu varuhu na Aleksandrovi cesti 33, tel. 22-13.

Nad svojo varovanki se je spopadil 38-letni mlinar Anton J. iz Studencev, ki se je moral zaradi tega zagovarjati pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča, ki ga je obsodil na 3 mesece in 10 dni strogega zaporu.

Karne novice. Na državnem mestu je doslej še neznani in neizsledni zlikovec ukradel s električnega kandelabra 2 žarnice. — Na križišču Aleksandrove in Sodne ulice sta trčila kolesarja. Pri karambolu sta bili obe kolese poškodovani, razen tega pa je dobil trgovski pomočnik Anton Lokovek iz Kozakov manjše poškodbe na rokah. — Tkalcu Francu Ermanu, stanujočemu na Meljski 34, je izgubilo iz kleti par smučk, vrednih 200 din. — Iz stanovanja zasebnice Ane Gselmanove na Koroski cesti 15 je izgubila denarnico, v kateri je bilo 200 din gotovine. — Iz nove stavbe v Ljubljanski ulici je odnesel neki zlikovec več šelešnih palic in ima lastnik ševčarjski mojster Alojz Frančič nad 500 din škode.

Sreča v nesreči. Na polpoti, ki vodi po serpentinah k dravski brvi je prof. St. Modic našel nekoga možkega, ki je ležal nezavesten na tleh. O tem je obvestil stražnika in reševalce, ki so takoj pripeljali na pomoč. Možki je imel sevaljočo rano na levi

Socialni in zdravstveni problemi slovenske vasi

Poučno predavanje v Ljudski univerzi — Število nezakonskih otrok je naraslo v mariborski okolici na 32%

Maribor, 17. decembra. V izčrpnih izjavah je razpravljal v tuk. Ljudski univerzi ravnatelj Higienškega zavoda iz Ljubljane dr. Ivo Pirč o vseh aktualnih zdravstvenih in socialnih problemih, ki se nanašajo na slovensko vas. Omenjal je število rojstev, ki so padla že za eno petino. Danes imamo pri nas letno okoli 8000 rojstev manj kakor pred 20 leti. Posebno poglavje socialnega značaja pa tvorijo nezakonski otroci. V mariborski okolici je naraslo njihovo število na 32%. Sorazmerno jih je v Sloveniji največ. Pa tudi visoka umrljivost občutno ogroža naš bodoči rod. Ta umrljivost otrok zelo narašča predvsem v mariborskem, ptujskem, ljubotomskem in prekmurjskem okolišu. Veliko smrtnih primerov terjaja jetika. Dočim je število smrtnih žrtev v ljubljanskem okolišu padlo na 1000, jih imamo v mariborskem okolišu še zmerom 2000.

Iz Ljutomer

Gasilska tombola. Ljutomerska gasilska četa priredi na Stefanovo tombolo v hotelu Zavratnik. Začetek bo ob 17. Poleg 4 glavnih dobikov je še 300 manjših dobikov. Cena karti samo 2 din.

Sokolaki Miklavž je obiskal deco. Ljutomerski Sokol je tudi letos priredil za svojo deco in naraščaj miklavževanje v Sokolskem domu, kjer je bila deco prejela lepa darila.

Koko si je zlomil. Martin Podgorelec, posestnik iz Strigove, je padel tako nesrečno s koleca, da si je zlomil roko. Moral je takoj v soboško bolnico.

Uradni dan zbirnice za TOI. Uradni dan zbirnice za trgovino, obrt in industrijo za ljubotomski srez bo 21. t. m. v Ptuj v prostorih Zdrženja trgovcev za mesto Ptuj v Narodnem domu.

Izvoz naše živine. Naši kmetijski zadruzi v Ljutomeru in Križevcih se vedno kupujejo živino za izvoz. Tako so v preteklem tednu zopet natovorili par vagonov bikov, ki so bili odpelani v Italijo.

Cene navijajo. V zadnjem času so prišli navijalci cen na svoj račun pri prodaji bencina in petroleja, ki sta za podeželje nujno potrebna. Tako se prodajata bencin in petrolej samo še v nekaterih trgovinah, dočim ga v nekaterih še dolgo nimajo. Ker je povpraševanje po petroleju in bencinu veliko ter je vsak zadovoljen, če ga more dobiti, ni pri tem kupcu važna cena tega dveh potrebnih snovi. Ker pa so te cene v raznih krajih tako različne, je vendar potrebno, da jih tu omenimo. V Ljutomeru stane 1 l petroleja 8 din, v Strigovi stane 9 din, pri Sv. Martinu 10 din. Bencin stane v Ljutomeru kg 9 din, v Strigovi 10 din, pri Sv. Martinu pa 12 din. Iz navedenega je razvidno, da je razlika največ do 3 din pri bencinu, 2 din pa pri petroleju. Tedaj ne gre pare, temveč za par dinarjev. Razlika je mnogo prevelika. Ali še vedno ni instance, ki bi nadzirala porast cen zlasti na podeželju?

Iz Poljčan

Članom Vodnikove družbe spopadajo se na prispele knjige Vodnikove družbe in jih člani lahko vsak čas dvignejo pri krajevem poverjeniku.

Podpora za zatiranje šmarincev. V želji, da se bodo našemu vinogradništvu in našemu zdravju škodljive šmarodnice iz naših vinorodnih leg odpravile, bo banška uprava v možnosti proračunskih sredstev podpirala zatiranje. V ta namen bo dodeljevala cepilne trs v podporo. Prošnje morajo biti vlozene pri občini najkasneje do 5. februarja.

Zalosten položaj povzroča v našem podeželju alkoholizem, ki prinaša kriminal in ki terja tudi številne primere obolenih, predvsem na srcu. V tem pogledu bo treba še veliko vzgojnega dela, pri katerem morajo sodelovati vsi vzgojni čimtelji, dom, šola in cerkev.

Težko socialno stanje na naši vasi pa je nemalokrat posledica neugodnih socialnih prilik. Četrtna naših kmetov živi na posestvih, ki ne obsegajo niti 5 oravol, druga četrtna pa se mora preživljati na posestvih, ki obsegajo do 12 oravol. Takšne razmere ne morejo ostati brez posledice na zdravstveno stanje naše mladine.

Končno pa je treba misliti na to, kako dvigniti zunanjo sliko, higienico stanje naše slovenske vasi. Slejkopre je silno aktualen problem asanacije naše vasi, ki naj bi se izvedla z vso potrebno sistematičnostjo, dolednostjo in sodobnostjo.

Dobrodelni koncert. V nedeljo je priredil sepet bratov živko uspel dobrodelni koncert v prid revnim soljarjem. Zelo pester in primerno izbran spored je vseboval Foersterjeve, Savinove, Ukmarjeve ter Mirkove skladbe. Posebno je uživala publika, ob narodnih s Pohorja in okolice v prireditvi prof. Vasilija Mirka. Občinstvo, ki je dvorano povsem napolnilo je dalo izraza svojemu zadovoljstvu po vsaki odpeti pesmi z dolgotrajnim plaskanjem. Kontakt med njim in pevci je bil odličan. Za nameček je tenorist g. Avgust Živko dodal še nekaj samospelov. Uvodoma se je sepetu za njegovo velikodušnost zahvalil v imenu revne solske dece, g. šol. upravitelj Krajnc. Dobicek prireditve 750.— din je namreč sepet poklonil za revne soljarje. Prišrnica hvala.

Prodaja rdeče soli. Kupovalci rdeče soli se obveščajo, da je sedaj urejena prodaja rdeče soli tako, da jo smejo prodajati samo veletrgovci-zakupniki soli. Je pa v teku akcija, da oblast dovoli prodajo živine soli tudi vsem ostalim trgovcem, ki prodajajo kuhinjsko sol. Priporoča se nabavo rdeče soli skupno potom kmetijske organizacije, ki bo sol dobavila direktno pri veletrgovcu zakupniku.

Opozorilo lastnikom motornih vozil. Vsi lastniki motornih vozil in drugih obratnih motorjev na tekoče gorivo se pozivajo, da prijavijo svoja vozila in motorje do prve polovice decembra osebno pri sreskem nadzelniku v Mariboru na predpisanih tiskovinah v dvojniku, ki jih dobite na občini.

Iz Celja

Likovna razstava otvorjena. V nedeljo ob 11. dopoldne se je zbralo v sejni dvorani Mestne hranilnice mnogo Celjancov in Celjank. Da prisostujejo otvoritvi božične likovne razstave celjskih slikarjev g. Vere Fiser-Pristovškove ter g. Alberta Sirkca, Cvetka Štuke, Miroslava Modica in Karla Mehleita. Namesto odsotnega umetnostnega zgodovinarja prof. dr. Franca Sijanca je otvoril razstavo s kratkim nagovorom akademski slikar g. Sirk. Razstava je zelo pestra, zanimiva in bogata. Razstavljeneh je okrog 80 olj, pastelov in akvarelov. Razstava bo odprta do 26. t. m. in bo gotovo privabila mnogo občinstva.

1500 m po USA. Na ljudskem vseučilišču bo predaval drevi ob osmih inž. Mitja Švigel iz Ljubljane o svojem potovanju po Združenih državah. Predavanje, ki ima naslov »1500 km po USA«, bo spremljalo okrog 200 lepih skopičnih slik. Opozarjamo na to zanimivo predavanje.

Umiel je v soboto v Zagradu pri Celju 82letni preužitkar Matija Mlakar.

Pešiljanje jestvin v inozemstvo

Opozorilo vodstva pošte Maribor II

Maribor, 17. decembra. Kolodvorska pošta v Mariboru opozarja občinstvo, ki pošilja po pošti jestvine v inozemstvo, da jih ometa pravilno kakor je to glede na vsebino potrebno in predpisano. Često pošiljajo stranke v pošljikah kot blagovne vzorce masloboče, ki se rade topijo in ki niso dovolj ometane. Vsebinska takih pošljik pokvari potem še druge. V interesu strank je torej, da pošiljke pravilno opremijo, da se s tem izognejo nepotrebnim stroškom in da ne ovirajo s tem poslovanja pošte. Pripomniti je, da je dovoljeno predajati po nižjani tarifi kot blagovni vzorec le predmete, ki res služijo za vzorec dotičnega blaga. Blago pa (jestvine in druge stvari), ki je namenjeno porabi ali uporabi, pa je treba izročiti na pošto kot pakete ali za inozemstvo tudi kot male pakete.

Za vsak paket pa mora stranka izpolniti spremnico za inozemstvo, razen tega carinsko deklaracijo (za Nemčijo eno). Oba obrazca prodajajo vse mariborske pošte pri pisemskih okencih. Vsaka stranka mora paket s spremnico in carinsko deklaracijo predložiti carinarnici, ki pregleduje take pošiljke v carinsko postnem posloplju na

Aleksandrovi cesti in sicer na peronski strani, prva vrata levo in sicer samo ob delavnikih od 8. do 12. ure.

Po carinskem pregledu šele predajajo stranke pakete na pošto. Občinstvo se opozarja, da znašajo poštno pristojbine za pakete brez vrednosti v Nemčijo 22 din do 1 kg, do 5 kg pa 34 din.

Mali paketi so pisemske pošiljke, katerih teža znaša največ 1 kg. Največje razsežnosti teh pošljik so: v dolžini 45 cm, v širini 20 cm, v višini 10 cm. Kadar so v obliki zvitek, ne sme presegati dolžina 45 cm, premer pa ne 15 cm. Pristojbina znaša za vsakih 50 gramov 1,50 din, najmanj pa 7,50 din. Priporočljivo je, da pripelijo pristojbine stranke same v znakmah na pošljiko. Na zavitek je napisati »Petit paquet« (mali paket), ročen naslov in pošljiteljevo ime.

Malim paketom se absolutno ne smejo prilagati pisma ali katerokoli listine, ki imajo značaj osebnega dopisovanja. Mali paketi se odpravljajo lahko kakor druge pisemske pošiljke. Pred predajo na pošto se mali paketi carinsko pregledajo na kolodvorski pošti in sicer v prostoru za stranke izključno ob delavnikih od 10. do 11. ure.

V ledeno mrzli Ledavi so se kopali trije privrženci „krive vere sv. Duha“, verske sekte baptistov

Murska Sobota, 15. decembra. V versko zelo mešani prekmurjski pokrajini najdejo ugodna tla razne verske sekte, ki v nekaterih krajih pridobivajo čedalje več pristavščev. V bližini Murske Sobotne je sedež adventistov. Njihove obrede hodijo gledat tudi Sobočanci iz radovednosti in zabave. Poleg te verske sekte so v Prekmurju še baptisti, ali kakor jih prekmurjski lokalni list imenuje »verniki krive vere sv. Duha«. Pred kratkim so se po nauku te vere dali krstiti v Ledavi, glavnem potoku, ki zbira vodo Prekmurja in jo pri Dolnji Lendavi oddaja Muri, goreči verniki, trije ljudje, dva moška in ena ženska.

Obred krsta v hudem mrazu je privabil številne radovedneže. Vsi trije pristavi nove vere so slekli obleko in oblekli tenko dolgo belo srtačo ter stopili z duhovnikom v vodo. Duhovnik je vsakemu položil roko na glavo, izgovoril besede: »Krstim te po prepričanju tvoje vere v imenu Očeta, Sina in sv. Duha«, potem pa ga je potopil v ledeno mrzlo vodo, da je bil za trenutek ves pod vodno gladino. Ko se je novokrščene prikazal iz vode, je odgovoril na duhovnikove besede »Amen« in bil s tem sprejet za člana nove vere. Njegova vera mora biti pa zelo goreča, da se ne ustraši niti ledeno mrzle vode v Ledavi.

Mariborske in okoliške novice

V čast ravnatelj D. Humeku je bil v soboto zvečer pri Novem svetu spominski večer ob 40letnici, kar je pričel ravnatelj g. D. Humek popularizirati obrtni in rokotvorni pouk. Ob tej obletnici je organiziralo tuk. Slovensko obrtno društvo poseben počastitveni večer, na katerem so predstavniki obrtništva poudarjali njegove zasluge za pravilno vsgajo obrtniškega naraščaja. Tople besede so spregovorili predsednik Slov. obrtnega društva v Mariboru g. Šojč, ki je izročil slavljencu lepo spominsko sliko, nadalje g. Fr. Bureš kot zastopnik obrtno pospeševalnega zavoda, mestni obrtni referent g. dr. Senkovič in g. Novak. Vneto so sodelovali pri prijetnem večeru člani trg. pomočniškega pevškega zbora pod vodstvom učitelja g. Cibica.

Letošnja »zlata nedelja« ni bila bogve kako zlata. Po mestu je bilo sicer precej živahno vrvenje, zlasti popoldne, po trgovinah pa ni bilo običajnega živahnega prometa, kakršnega smo vajeni vsako leto na »zlato nedeljo«. Nedvomno gre za posledice posebnosti časa, v katerem živimo. Številni mariborski trgovci pa so iz-

razili tudi svoje prepričanje, da bi bilo boljše, ako bi se določila nedelja 24. dec. kot zlata nedelja. Tedaj se pripravljajo božična drevesca in se krasijo z raznimi okraski, skrbne mamice pa bitijo, da presenetijo drage svoje s primernimi darili. Letošnja »zlata« nedelja pa je bila nekoliko preveč odmaknjena od bližnje praznikov. Zaradi tega ni bila tako »zlata«, kakor običajno, celo pa ne, kakor je bila v letih najlepše najugodnejše povojne konjunktore, ko je vrgla zlata nedelja precej lepe dobrote. Nekateri mariborski trgovci so se sprito tega oddčili, da so še popoldne zaprli svoje trgovine.

Lep uspeh je zela večerajšnja dopolnaka akademija podmladike JS tuk. klasične gimnazije v dvorani Ljudske univerze. Akademije so prisostvovali poleg številnega dijaštva tudi profesorji s g. ravnateljem na čelu.